

РЕШЕНИЕ

№ 26073

гр. София, 26.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 63 състав, в
публично заседание на 24.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитрина Петрова

при участието на секретаря Десислава Лазарова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **9640** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 – чл. 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на Х. Б. И., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], чрез пълномощник адв. П. Г., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с правно основание: чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, вр. чл. 284, ал. 1, вр. чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС иска се ответника да заплати на ищеца, сумата от 15 000 лева - обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от поставянето и в нечовешки условия, в помещения, които не отговарят на санитарните условия и хигиена, за периода от 20.07.2023г. до 14.02.2024г. /общо 198 дни/, по време на престоя и в следствения арест на НСлС, бул. Г.М. Д., [населено място], където е изтъпнявала мярка „Задължане под стража“, ведно със законната лихва от датата на завеждане на делото – 02.10.2024г. до окончателното изплащане на задължението.

В сезиращата съда искова молба са изложени твърдения, че в процесния период Х. И. е била поставена в изключително тежки нечовешки условия за живот. На първо място твърди, че е непушач, а е била настанена в килия с още три жени, които били пушачки в площ от 10 квадратни метра, в която е имало и санитарен възел. Отправя оплаквания за условията, в които е трябвало да пере и простира дрехите си. Твърди, че постоянно са влизали наркозависими-абстинентни, на които не се е давало адекватно лечение. Оплаква се и за осветлението в килията, което било постоянно и липсата на слънчева. Посочено е още, че е била принудена да съжителства и с хлебарки, бълхи, въшки и дървеници. Твърди, че и храната, която им е осигурявана била крайно

недостатъчна и еднообразна.

С писмен отговор на осн. чл. 131 от ГПК, ответникът е изразил становище, че исковата молба е неоснователна и недоказана. Не е налице незаконосъобразно действие или бездействие от страна на служителите на ГДИН. Ищцата не е посочила какви обстоятелства ще доказва и въз основа на какви доказателства, които ще установяват незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи на държавата или длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, с което да ангажира отговорността по реда на чл. 284 ал. 1 ЗИНЗС на специализираните органи по изпълнение на наказанията, каквито се явяват служителите в ГДИН. Претендират се разноси за юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание ищцата се явява лично и чрез процесуалния си представител, като изцяло се поддържа иска.

Ответникът Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ редовно уведомена, се представлява от юркл Н., която иска отхвърляне на иска като недоказан.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на иска, а ако съдът го приеме за основателен-за да намали размера на претендираното обезщетение.

Административен съд София - град, след като взе предвид становищата на страните и въз основа на приетите по делото на доказателствата, намира за установено от фактическа страна следното:

Х. Б. И. е било задържана в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“, към сектор „Арести“ - С. при ОСИН С., както следва: 1. За времето от 16.03.2023г. до 23.03.2023г. На 16.03.2023г. е била настанена в ареста, съгласно постановление за задържане под стража за срок до 72 часа на дежурен прокурор Д. Сл. С. по пр. пр. № 8627/2023г., по описа на Софийска градска прокуратура, привлечена в качеството си на обвиняема по ДП № 513 ЗМК-61/2023г., по описа на СДВР, за извършено престъпление по чл. 354а, ал.1 от НК. 2. За времето от 21.07.2023г. до 14.02.2024г. На 21.07.2023г. е била 1 настанена в ареста, съгласно постановление за задържане под стража за срок до 72 часа на дежурен прокурор Ир. Г. по пр. пр. № 13918/2023г., по описа на Софийска градска прокуратура, привлечена в качеството си на обвиняема по ДП № 158/2023г., по описа на СДВР, за извършено престъпление по чл. 354а, ал.,1 от НК.

По време на престоя си в ареста от 16.03.2023г. до 23.03.2023г. и от 21.07.2023г. до 14.02.2024г. Х. Б. И. е пребивавала само в едно арестно помещение № 10 на етаж № 3 в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 при ОСИН - С., където са били настанявани лица съобразно законоустановените изисквания, относими към момента и същото не е било настанявано с повече от 3 лица.

От приложеното становище от комисар А. В. З. - началник на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – С., както и приложенията към него, а именно: графици за извеждане на задържаните лица за къпане и бръснене в ареста; предавателно - приемателни протоколи, обхващащи исковия период за отпускане на материални ценности, изисквани от служителите и предоставяни за нуждите на задържаните под стража лица от бюджета на ГДИН; разписки А-I.28 за получен постелъчен инвентар; графици за изпиране на постелъчния инвентар за исковия период; предавателно - приемателен протокол за отпускане на нови дюшеци за подмяна на старите такива, ползвани от задържаните под стража лица настанени на етаж № 3 в ареста; снимки на фасадата на сградата, от които е видно до каква степен се отварят прозорците; разписки за приети и предадени храни, вещи и премети на задържано лице; графици за извеждане на задържаните лица на „престой на открито“ в ареста; протоколи за ДДД обработки; медицинска справка с рег. № 1124/21.01.2025г., по описа на ОСИН - С.; копие от дневник на задържаните лица нуждаещи се от медицински преглед; таблица за състава на дневната дажба и полагаемите се хранителни продукти на един лишен от свобода и надбавка „А“ към нея; копие от седмицични

менюта за прехраната на задържаните лица; декларации, попълнени на 23.03.2023г. и на 14.02.2024г. при напускане територията на ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42, става ясно следното:

Спалните помещения в ареста на бул. „д-р Г. М. Д.“ № 42 са еднотипни като изграждане и оборудване и са с приблизителна площ 16 м². Помещенията са оборудвани с две двойни легла тип „вишка“ за до 4 задържани лица, метална маса и стол, буферна решетка, отделяща прозорците от килята, 8 бр. метални шкафчета за съхранение на хранителни продукти и разрешени вещи от задържаните лица и отоплителен елемент от инсталацията за парно отопление, отделен с метална решетка. Всички изброени предмети в килята са фиксирани неподвижно към пода, а решетките - и към стените и тавана на помещението. След влизане в сила на обнародвана в ДВ, бр. 13 от 2017 г. разпоредба по чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС, касаеща минималната жилищна площ от минимум 4 м² за всяко задържано лице, в ареста не се допуска настаняване на повече от 4 лица в спално помещение.

На основание чл. 151, ал. 1, т.3 от ЗИНЗС във вр. чл.240 от ЗИНЗС, се осигурява достъп на задържаните под стража лица най-малко два пъти седмично за къпане и бръснене в банята на етажа, като всекидневно при желание от тяхна страна им се осигурява достъп до топла вода за хигиенизиране на помещенията в които пребивават, личен тоалет и пране на дрехи и бельо, както и други нужди по тяхно искане. На всички лица, настанени в ареста, от страна на администрацията е предоставяна възможност да се възползват регулярно от оборудваните помещения за къпане и бръснене.

На задържаните лица, от служители на ареста, се предоставят ежедневно при поискване от тяхна страна необходимите им препарати и пособия за хигиенизиране на помещенията, в които са настанени, осигурени от бюджета на ГДИН. Във всяко помещение за настаняване на задържани лица в ареста на бул. „д-р Г. М. Д.“ № 42 към сектор „Арести“ при Областна служба „Изпълнение на наказанията“-С., над всеки санитарен възел има изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път. Спалните помещения са оборудвани с два броя откряващи се от горния край прозорци, които са част от PVC - дограма, като светлия отвор на прозорците е 230 см. на 130 см.

Престоят на открито не е със задължителен характер за задържаните под стража лица, но ежедневно се осигурява право на разходка на настанените в ареста на бул. „д-р Г. М. Д.“ № 42 лица.

В арестите при Областна служба „Изпълнение на наказанията“ - С., извършването на дезинфекционни, дезинсекционни и дератизационни мероприятия е регулярно, а при необходимост и незабавно, за което се издават необходимите протоколи (приложени към становището), съгласно утвърдени със заповед № Л-4599/02.11.2023г., по описа на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, „Вътрешни правила за организиране и извършване на дейности по ДДД в местата за лишаване от свобода.

В сектор „Арести“ при ОСИН - С. има обособен Медицински център, в които са били обособени следните длъжности - Директор на медицински център - лекар ординатор, обслужващ ареста на ул. „М-р Г. В.“ № 2, лекар ординатор, обслужващ ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42, фелдшер, медицинска сестра, лекар по дентална медицина. Организацията на работа е изцяло съобразена с нормативните документи, касаещи и регламентиращи медицинската дейността в ареста, включително Правилник за организацията на дейността и вътрешния ред в медицинския център при ОСИН - С., утвърден от главния директор на ГДИН.

Храната за задържаните лица в ареста се доставя два пъти дневно от Затвора - [населено място] и отговаря на разпоредбите на чл. 84, ал. 2, т. 1 от ЗИНЗС, според които трябва да е прясна,

достатъчна по химически и калориен състав, съгласно таблици, утвърдени от министъра на правосъдието, съгласувано с министъра на здравеопазването и министъра на финансите. Задържаните лица могат, чрез администрацията на ареста, да закупуват за собствена сметка допълнително хранителни продукти и разрешени вещи за лично ползване, с което обстоятелство Х. И. е била запозната.

Посочено е още, че по време и на двата и престоя в ареста няма подавани жалби и оплаквания по отношение на предоставените и битови условия, които са еднакви за всички задържани под стража лица. От попълнените собственоръчно от Х. И. декларации и при двете напускания на ареста, същата е отбелязала, че няма претенции по отношение на медицинското обслужване и надзорно-охранителния състав.

По делото не са приложени молби от ищеца за допускане на допълнителни препарати за дезинсекция и респективно документи, с които да му е разрешено или отказано от администрация на ГДИН да ползва препарати за борба с инсекти.

С протоколно определение от 08.10.2025г. съдът е допуснал събирането на гласни доказателства, чрез разпити на двама свидетели, по искане на ищцата.

Разпитана е Е. П. Я., която в показанията си заявява, че познава Х. от „Г. М. Д.“, където били в една килия. Имала е мярка за неотклонение, и е била там 3 месеца в една килия с ищцата. Килията била много тясна, около 4 квадрата, а са били 4 жени. Като се влезе е имало една тоалетна, две двойни вишки, отсреща прозорец, който не се отваря. В тоалетната е било трудно дори да се обърне. Заявява, че ако поискаш препарати за хигиена, ти се дава кофа и парцал. Имало е хлебарки, дървеници, паяци, плъхове. Прозорецът се отварял една педя, което му е бил максимум. Заявява още, че ищцата не е била пушач и се е оплаквала от това, че останалите в килията са пушили, също за условията, за храната.

Разпитана е и Л. Ц., която заявява, че се е запознала с ищцата, когато е пътувала до С. за дела. Виждали са се при престоя на открито. После са били в една килия. След като ищцата е докарана в затвора в С., са пътували заедно за дела. Тогава са и настанени в една килия. Килиите са идентични. Ищцата и е споделяла, че не се чувства добре. Условията са животозастрашаващи, няма въздух, светлината е оскъдна, не може да се чете, да се пише. Като се запознала с нея тя се е чувствала зле, оплаквала се е, че е с жени, които са пушачки, наркозависими, които са в кризи, тоалетната е открита в килията до масата на която се хранят. Пълно е с хлебарки, дървеници. Една килия е около 10 квадратни метра и сме 4 жени на 4 легла без стълба на втора вишка, не са обезопасени, металните шини са остри и сме се нарязвали. Няма книги, библиотека. Престоят на открито също е едно помещение 10-15 квадрата за 10-15 жени.

Съдът кредитира показанията на свидетелите и ще ги коментира с останалите доказателства по делото. Писмени доказателства към исковата молба не са представени, приобщени са представените писмени документи от ответника.

От събраните гласни доказателства чрез разпита на свидетеля Р. А. Ж., който работи от 2011 г. на длъжност Надзирател в ареста на „Г. М. Д.“, като за периода 2023 г. – 2024 г. е заемал същата длъжност с функционални задължения на дежурен по арест, се установява, че: в Ареста на „Г. М. Д.“ има четири арестни етажа, като жените се настаняват само на трети етаж, където има няколко килии пригодени за настаняване на жени. Килиите в ареста са еднотипни с тази разлика, че в тези за жени има топла вода и санитарния възел е изпълнен като моноблок, а не както обикновената. Като размер и разположение може да има разлика дали са от южната или северната страна на ареста, като разликата е в броя на прозорците с вентилация. Десета килия е по коридора вляво, южната част на ареста и има два прозореца за проветрение. Размерът е 16 кв. м, като останалите, вляво непосредствено след влизане е санитарното помещение, в дясно е празно място с

радиатори. В дъното до прозореца има четири легла - две двойни легла на по два етажа. Свидетелят посочва, че за процесната килия има и няколко метални шкафчета за багаж под прозореца, буферна решетка, двата прозореца. Между двете легла има малка маса закрепена към земята и столче. Прозорците се отварят чрез механизъм, тъй като има буферна решетка и след това са прозорците. Между двете легла има място и за малка маса, също могат да се разминават няколко човека. Почистването на помещенията се осъществява от задържаните лица в тях, като е раздават препарати от администрацията. На лавката има допълнителни препарати. Но тези които се раздават от ареста се дават или при поискване или в деня по график за баня. Дават се на съответната килия. Ако задържаното лице е непушач, то може при настаняване да подаде молба, за да бъде настанено при непушачи. На територията на ареста е забранено пушенето в общите части, в служебните помещения, коридорите, но свидетелят посочва, че не знае за самите килии. Свидетелят посочва, че: обработката срещу вредители се осъществява като има график за дезинфекция и обезпаразитяване, а при сигнали се прави обработка допълнително извън графика, а медицинското обслужване е един път в седмицата по график в понеделник, като се прави цялостен преглед на задържаните лица, а при останалите дни при поискване или преценка, при спешност.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 20.07.2023г. до 14.02.2024г. /общо 198 дни/, по време на престоя и в следствия арест на НСлС, бул. Г.М. Д., [населено място], където е изтъпявала мярка „Задължане под стража“, е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни действия - бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице към Министерството на правосъдието с териториални структури, включващи затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията“ – чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС, поради което исковата молба е подадена от лице с правен интерес и срещу пасивно легитимирания ответник, по аргумент от чл. 205 от АПК, във чл. 284, ал. 1, във вр. с чл. 285, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, предявен е пред компетентния съд, при спазване правилата за родова и местна подсъдност.

Разгледана по същество исковата молба е неоснователна по следните съображения:

Материалноправната уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, а след измененията в ЗИНЗС (ДВ бр. 13/ 2017г., в сила от 7.02.2017 г.) и в чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3 от ЗИНЗС, която от своя страна поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване на следните материалноправни предпоставки: 1. акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС; 2. настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС и 3. причинна връзка между нарушението по чл. 3 от ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Доказването на първият елемент е в тежест на ищцата, а за останалите два елемента съдът прилага принципа за кумулативния ефект на всички условия, при които е пребивавал лишения от свобода и презумцията за понесени неимуществени вреди в случай на установено нарушение, съгласно чл. 284, ал. 5 във вр. с ал. 2 от ЗИНЗС.

Дейността на администрацията на затвора и ареста е регламентирана в ЗИНЗС и

Правилника за прилагането му. Целите на изпълнението на наказанията са посочени в чл. 2 от ЗИНЗС, като съобразно чл. 3, ал. 1 от закона осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. Разпоредбата на чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода, а разпоредбата на чл. 150, ал. 1 от закона визира задълженията на затворническата администрация и в частност медицинските специалисти в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода относно годността и чистотата на дрехите и спалните принадлежности, както и хигиената и чистотата на помещенията и на настанените в тях лишени от свобода.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от Х. И. неимуществени вреди от поставянето и в нечовешки условия, в помещения, които не отговарят на санитарните условия и хигиена, по време на престоя и в следствения арест на НСлС, бул. Г.М. Д., [населено място], където е изтъпяла мярка „Задължане под стража“.

В нормата на чл. 3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи е указано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. „Нечовешкото“ или „унижаващото“ отношение предполага такова страдание или унижение, достигащо отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода според ЕСПЧ могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

По отношение на ефекта на борбата с инсекти, Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ) в § 243 от пилотното решение по делото „Н. и др. срещу България“ от 27.01.2015г. за условията в българските затвори, споменава, че затворническите власти трябва да се справят с този проблем, чрез осигуряване на адекватни дезинфекционни съоръжения, почистващи продукти, както и редовно обезпаразитяване и проверки на килиите, по-специално на спалното бельо, дюшеците и пространствата, използвани за съхранение на храна.

Съгласно чл. 11 от Закона за здравето държавният здравен контрол на територията на Република България се извършва с цел защита на здравето на гражданите чрез осъществяване на дейностите по чл. 15 от закона, между които е надзора на заразните болести. По см. на чл. 119а, ал. 1 от ППЗИНЗС дейността по държавния здравен контрол в ГДИН и териториалните й служби се осъществява съобразно закона за здравето, Закона за храните и подзаконовите им нормативни актове. Нормата на чл. 119, ал. 2, т. 11 от ППЗИНЗС обособява като основно направление в дейността по държавен здравен контрол контролът на извършваните дезинсекционни и дератизационни обработки в териториалните служби на ГДИН.

Условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации и компетентните физически и юридически лица са предмет на правна регламентация в Наредба № 1/05.01.2018 г., издадена по делегацията от чл. 62, ал. 2 от закона за здравето. По см. на § 1, т. 1 от ДР на Наредбата "дезинсекция" са методи и средства за унищожаване на вредните членестоноги – паразити и преносители на инфекциозни и

инвазионни болести по хората и животните. Помещения в следствения арест на бул. Г.М. Д., [населено място] попадат в предметния обхват на Наредбата, съгласно чл. 1, т. 1, б. "д" от същата.

Съгласно чл. 3 от Наредбата, дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията имат за цел унищожаване или намаляване числеността на вредителите /патогенни микроорганизми, членестоноги и гризачи/, които могат да бъдат причинители, преносители и резервоари на заразни болести по хората и животните. Нормата на чл. 4 от Наредбата въвежда задължение на физическите и юридическите лица, стопанисващи или ползващи обектите по чл. 1 от Наредбата да поддържат обектите чисти, в добро санитарно-хигиенно състояние, с ниско ниво на проникваемост на вредителите и да осигурят извършването на дезинфекции, дезинсекции и дератизации при поява на вредители и следи от присъствието им.

Разпоредбата на чл. 119б, ал. 1 от ППЗИНЗ въвежда като задължение на медицинските специалисти в сектор "Медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода" и лечебните заведения в местата за лишаване от свобода извършването на държавния здравен контрол. Правомощията на медицинските специалисти в лечебните заведения в местата за лишаване от свобода са предмет на уредба в чл. 150 от ЗИНЗС, като част от тях са свързани с даване на предписания относно хигиената и чистотата на дрехите и спалните принадлежности, хигиената и чистотата на помещенията и на настанените в тях лишени от свобода. От изложеното по-горе е видно, че претенцията на ищцата за дървеници и хлебарки в спалното помещение следва да се преценява във връзка със задълженията на администрацията на затвора по чл. 4 от Наредба № 1/05.01.2018 г. и чл. 151, ал. 1, т. 4 и ал. 2 от ЗИНЗС.

От доказателствата по делото се установи, че администрацията на ГД"ИН" е изпълнила въведените нормативни задължения. Обитаването от ищцата спално помещение в ареста, по график в изпълнение на договора с фирмата периодично е третирано с препарати срещу вредители, дървеници, хлебарки и др. инсекти. Дейността на фирмата осъществява нормативно предвидената дезинсекция по Наредбата. От своя страна, администрацията е създала организация да поддържа ниско ниво на разпространение на вредителите и да осигури извършването на дезинсекция при тяхната проява и наличие на следи от същите. Същевременно, се установи, че се дават безплатни препарати на всяка килия, а и има възможност за допълнително предоставяне на такива при поискване.

В исковата си молба ищцата не твърди, да е посещавала медицинският център на ареста по повод оплаквания свързани с ухапвания от дървеници или хлебарки, за да получи медицинска помощ и медикаменти. От медицинската документация по делото не е констатирано влошено здравословно състояние на ищцата вследствие на ухапвания от дървеници, хлебарки и др. както и да му е била предписвана терапия. Установено е по делото, че всяка седмица задължително се извършва-медицинско обслужване на всички задължани лица, а при нужда или спешност- за всеки конкретен случай извън графика.

От изложеното по-горе, в съвкупност с приложените по делото доказателства, за настоящата съдебна инстанция, не установи бездействие на служители на ГДИН, а ответникът полага усилия за борба с наличието на вредители на територията на следствения арест, и има активно поведение за преодоляване на проблема в борбата с популации от дървеници и хлебарки. Настоящият състав следва да посочи, че хигиената

в спалните помещения се поддържа от лишените от свобода. Няма данни ищцата също да уведомявала администрацията на ареста за наличието на дървеници и хлебарки в помещенията които е пребивавала.

На следващо място, от доказателствата по делото не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника по отношение на битовите условия, жилищна площ в спалните помещения в ареста и храната, която се предоставя на задържаните лица. Както се посочи и по-горе след влизане в сила на обнародвана в ДВ, бр. 13 от 2017г. разпоредба по чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС, касаеща минималната жилищна площ от минимум 4 м² за всяко задържано лице, в ареста не се допуска настаняване на повече от 4 лица в спално помещение. По делото са приложени графици за извеждане на задържаните лица за къпане и бръснене за исковия период. В арестантското ѝ досие няма нито една молба с желание да бъде преместена в килия за непушачи, няма как арестната администрация да носи отговорност за нещо, за което не е узнала своевременно. Още повече, видно от наличните разписки за приети и предадени храни, вещи и предмети на задържаното лице Х. И., в арестантското ѝ досие се установява, че е получавала тютюневи изделия.

Към становището на ответника е приложено копие на таблица за състава на дневната дажба и полагаемите се хранителни продукти на един лишен от свобода и надбавка „А“ към нея и копие от седмични менюта за исковия период. По време и на двата и престоя в ареста от ищцата няма подавани жалби и оплаквания по отношение на предоставените и битови условия, които са еднакви за всички задържани под стража лица. На следващо място следва да бъде отбелязано, че ищцата не е ангажирала доказателства във връзка с твърденията за субективните му емоционални преживявания, като не са представени писмени доказателства, свързани с медицински изследвания през исковият период.

С оглед на изложеното по-горе, настоящата съдебна инстанция приема, че не е осъществен съставът на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС и твърденията на ищцата са опровергани от представените от ответника в хода на производството писмени доказателства. При съобразяване на установените факти и приложимата правна уредба настоящият съдебен състав намира, че не е доказано бездействие на администрацията на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ по отношение на ищцата, във връзка с изпълнение на задълженията ѝ по ЗИНЗС и Правилника за прилагането му. Липсата на незаконосъобразни бездействия е достатъчно основание за отхвърляне на иска, без да се изследват останалите елементи от отговорността на държавата по специалния закон, тъй като отсъствието на която и да е от кумулативно изискуемите предпоставки на законовия текст води до отхвърляне на исковите претенции като неоснователни.

Въпреки това, по делото не се установяват и другите две предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника. Показанията на разпитаните свидетели, които на осн. чл.172 от ГПК, във вр. с чл.144 от АПК, във вр. с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, се преценяват от съда с оглед на всички други доказателства по делото, като се има предвид възможната им заинтересованост. Събраните писмени доказателства изхождат от длъжностни лица, издадени са при изпълнение на службата им, по установената форма и ред и съставляват доказателство за изложените в тях факти.

Съдът намира за недоказан и фактът на причинени на ищцата вреди по вид и размер, описани в исковата молба, подлежащи на компенсация. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществените права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като „пряка

и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно–следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Няма и спор в правната теория и практика, че обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанието за присъждане на обезщетението и неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размерът на обезщетението за неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданието, за което се присъжда обезщетението. Съгласно трайната съдебна практика неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат. Те трябва да се установят с конкретни доказателства по делото, а не с общи твърдения и термини, тъй като за всеки отделен човек те са индивидуално определяеми и съдът не може да предполага тяхната наличност.

Дори и да се приеме, че условията и мерките срещу вредители в следствия арест, не са достатъчно добри и ефективни, за да попадне в обхвата на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на това минимално ниво е относителна и зависи и следва от всички обстоятелства по делото. В процесният случай, за съда не се установи наличие на незаконосъобразно действие или бездействие на ответника, ищцата не е била подложена на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение, на поставянето и в неблагоприятни условия, които да уронват човешкото достойнство или пораждаят чувство на страх, незащитеност или малоценност. В пенитенциарните заведения за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата.

Престоят и в ареста не може в никакъв случай да бъде квалифициран като унизително и обидно отношение или нечовешко третиране, съответно не представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, при което неприложима се явява и разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Не са налице всички елементи от състава на законовата норма, а разминаването на посочените в исковата молба обстоятелства и събраните писмени доказателства, обосновава несъстоятелността на твърденията, че в резултат на незаконосъобразни бездействия са причинени неимуществени вреди на Х. Б. И., така както се претендира в исковата молба.

По изложените съображения искът като неоснователен, следва да бъде отхвърлен. При установена неоснователността на главния иск, неоснователна е и претенцията за лихва, предвид акцесорния ѝ характер.

С оглед изхода на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско

възнаграждение. Въпреки изхода от спора, ответникът няма право на разноси за юрисконсултско възнаграждение, т. к. нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не се присъждат разноси.

Водим от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София - град, I отделение, 63-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Х. Б. И., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с правно основание: чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, вр. чл. 284, ал. 1, вр. чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС, за заплащане на сумата от 15 000 лева - обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от поставянето и в нечовешки условия, в помещения, които не отговарят на санитарните условия и хигиена, за периода от 20.07.2023г. до 14.02.2024г. /общо 198 дни/, по време на престоя и в следствения арест на НСлС, бул. Г.М. Д., [населено място], където е изтъпявала мярка „Задължане под стража“, ведно със законната лихва от датата на завеждане на делото – 02.10.2024г. до окончателното изплащане на задължението, като неоснователен и недоказан.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София-град.

СЪДИЯ: